

ným prostriedkom mal v rámci trestného poriadku (§ 113 v súvisi s § 118; § 187, §§ 378 a nasl.) dostatok možnosti a mohol tedy vydania zabavených vecí, ktorého sa domohol podľa usnesenia vrchného súdu zo dňa 5. apríla 1929, domôcť sa už skôr, keby sa bol sám o vec náležite staral. Z toho tedy, že sporné veci boli snád' nesprávne ponechané v súdnom depozite ako veci doličné, nemohla žalobníka stihnúť škoda, proti ktorej by opravné prostriedky v súdnom pokračovaní predpísané neposkytovaly pomoci (§ 1 synd. zák.).

Pokiaľ sa však týka toho základu uplatňovaného syndikátneho nároku, že zabavená hotovosť nebola uložená na úroky a vkladné knižky neboly vybrané a ich vklady uložené iným bezpečným a úžitok nesúcim spôsobom, ani sám žalobník neuvádza predpisov, ktoré by týmto opominutím orgánov súdnych byly porušené. Nejde tedy po tejto stránke ani o porušenie úradných povinností sudcovských úradníkov (§ 4 synd. zák.) v smysle §§ 1 a 2 synd. zák.

Bolo preto treba zmeniť napadnutý rozsudok a bezzákladnú žalobu zamietnuť.

Čís. 15716.

I. Keď poisťovňa vzala postúpenie poistnej sumy na vedomie (s cesiou súhlasila), nemôže úspešne namietat' v spore cesionára o zaplatenie poistnej sumy, že podľa všeobecných poisťovacích podmienok postúpenie nároku na poistnú sumu skôr, než bol nárok ten určený čo do základu a číselnosti uznaním, dohodou strán alebo pravoplatným rozsudkom, je proti nej (poisťovni) neúčinné.

II. Na uzavrenie právneho úkonu konkludentným činom možno uzatvárať len vtedy, keď konkludentným konaním strany je jej úmysel: uzavreť právny úkon prejavенý spôsobom naprosto jasným, každú pochybnosť vylučujúcim.

(Rozh. z 15. decembra 1936, Rv III 610/36.)

Právny predchodca žalujúcej strany Leopold B. poistil u žalovanej poisťovne svoju pšenicu v sklade proti krádeži a vlámaniu na 750.000 Kč. Behom času zistil, že sa mu stráca pšenica a hlásil to žalovanej poisťovni. Po tomto ohlásení škody cedoval žalujúcej strane svoj nárok na odškodné proti žalovanej poisťovni, ktorá bola o cesii vyrozumená. Po cesii žalovaná poisťovňa dohodla sa s Leopoldom B., že škoda bude odhadnutá rozhodčou komisiou, do ktorej tak žalovaná poisťovňa ako i Leopold B. menovali znalcov, ktorí škodu určili vo výške 11.200 Kč. Žalujúca strana domáhala sa žalobou na žalovanej poisťovni zaplatenia 53.592 Kč 14 h na tom základe, že pri odhadnutí škody rozhodčou komisiou znalcovia sa mýlili, keď určili škodu len vo výške 11.200 Kč resp. odhad ten nie je pre ňu záväzný, lebo sa stal bez jej účasti. Proti tejto žalobe bránila sa žalovaná poisťovňa medzi iným tým, že postúpenie nároku na poistnú sumu skôr, než bol nárok ten určený čo do

základu a číselnosti uznaním, dohodou strán alebo pravoplatným rozsudkom je voči nej podľa § 12 odst. 3 všeobecných poisťovacích podmienok neúčinné. Súd I. stolice vyhovel žalobe po výšku 11.200 Kč, o d v o l a c í s ú d rozsudok súdu I. stolice potvrdil. N a j v y š š í s ú d na dovoláciu žiadost' žalujúcej strany rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a tomuto súdu uložil, aby v spore pokračoval a znovu rozhodol.

D ô v o d y:

Obchodný zákon stanoví v § 482, že keď ide o úplnú škodu a niet tu inej dohody, treba poistnú sumu vyplatiť poistenému alebo jeho právnym nástupcom proti vráteniu poistky. Zo slovného znenia tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že zákon ponecháva stranám na vôľu, aby výplatu odškodného upravily smluvou odchylné od ustanovenia zákona a že ustanovenie zákona, podľa ktorého sa má odškodné platiť poisťníkovi alebo jeho právnomu nástupcovi, platí len vtedy, keď sa strany v smluve inakšie nedomohli. V dôsledku toho neobstojí právny názor odvolacieho súdu, že do poisťnej smluvy pojaté obmedzenie práva poisteného, postúpiť pohľadávku na poisťné odškodné pred jej určením, nie je účinné a pre strany záväzné, lebo odporuje nezmeniteľnému ustanoveniu § 482 obch. zákona. Ustanovenie § 12, odst. 3 všeobecných poisťovacích podmienok, podľa ktorých je cesia nároku na odškodné proti poisťovni neúčinná, kým nebol nárok určený čo do základu a číselnosti uznaním, dohodou strán alebo pravoplatným rozsudkom, je tedy platné a pre strany záväzné.

Za tohoto stavu bola by odôvodnená námietka žalovanej poisťovni, že žalujúca strana nemá aktívnu legitimáciu k žalobe, lebo cesia, ktorou Leopold B. nárok na poisťné odškodné previedol na žalujúcu stranu, je proti žalovanej poisťovni neúčinná.

Žalujúca strana však tvrdila pred nižšími súdmi, že žalovaná poisťovňa vzala cesiu na vedomie a s cesiou súhlasila, a navrhovala na tieto okolnosti dokazovanie. V prípade, že by toto tvrdenie odpovedalo pravde, nemohla by sa žalovaná poisťovňa odvolávať na § 12, odst. 3 všeob. poisťovacích podmienok, lebo toto ustanovenie je len v prospech žalovanej poisťovni, ktorá má právo uznať cesiu aj pred pravoplatným určením nároku na odškodné a jeho výšky. Odvolací súd však dokazovanie na tieto okolnosti nevykonával a skutkový stav v tomto smere nezistil. Bolo preto treba urobiť opatrenie podľa § 543, odst. 2 Osp.

V prípade, že by žalujúca strana dokázala, že žalovaná poisťovňa s cesiou súhlasila a žalujúca strana je k žalobe legitimovaná, bude na odvolacom súde, aby zistil výšku odškodného podľa predpisov Osp., lebo záver odvolacieho súdu, že spolumajiteľ žalujúcej firmy Jozef A. — hoci nebol predvolaný a pri prevádzaní odhadu s ním nikto nevyjednával — tým, že neprotestoval proti tomu, že zástupcovia žalovanej poisťovne nevyjednávali s ním, ale s Leopoldom B., schválil pokračovanie Leopolda B. v svojom mene, je mylný, a to preto, že na uzavretie právneho úkonu konkludentným činom môže sa uzatvárať len vtedy,

keď konkludentným konaním strany je jej úmysel: uzavrieť právny úkon, prejavенý spôsobom naprosto jasným, každú pochybnosť vylučujúcim. Takým prejavom, uznávajúcim záväznosť konania pre žalujúcu stranu, nie je nepodanie protestu proti pokračovaniu žalovanej poisťovne s Leopoldom B.

Čís. 15717.

I. Zmenka, vyplnená proti úmluve (odst. 2 § 6 zmenk. zák.), nie je neplatná, ale možno ju uplatniť len v rámci úmluvy.

II. V spore daňového dlžníka o dobytie pohľadávky, zabavenej erárom v bernej exekúcii, má súd z úradnej povinnosti vyzvať žalovaného poddlužníka, aby opovedal erára (exekučnému úradu) spor (odst. 3 § 387 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.).*)

(Rozh. zo 17. decembra 1936, Rv III 809/36.)

Proti zmenkovému platebnému príkazu namietali žalovaní medzi iným, že zmenku, o ktorú ide, dali ako zmenku kryciu a že bola žalujúcou stranou vyplnená proti úmluve (odst. 2 § 6 zmenk. zák.). Žalovaní totiž kúpili pozemky z pôdy štátom zabranej a podľa dohody, uzavrenej s predavateľom dňa 12. decembra 1933 pri účasti žalujúceho peňažného ústavu, bola jedna tretina kúpnej ceny splatná do 14 dní od udelenia zásadného súhlasu Štátneho pozemkového úradu u filiálky žalujúcej strany v L. a zbývajúci nedoplatok do 8 dní od udelenia konečného súhlasu. Sporná zmenka bola daná na krytie tohoto nedoplatku kúpnej ceny, tento však nie je ešte splatný, lebo smluva dosiaľ Štátnym pozemkovým úradom schválená nebola. Ďalej namietali, že pohľadávka predavateľa, ktorej predmetom je kúpna cena, bola rôznymi jeho veriteľmi zabavená, najmä opätovne št. berným úradom v L. v bernej exekúcii.

O b a n i ž š i e s ú d y zbavily zmenkový platebný príkaz účinnosti, o d v o l a c í s ú d z toho dôvodu, že smluva bola síce za sporu dňa 1. apríla 1936 Štátnym pozemkovým úradom schválená, tak že splatnosť nedoplatku kúpnej ceny nastala dňa 2. apríla 1936, avšak zmenka vystavená je dňom sročnosti 28. júna 1935, teda proti úmluve, tak že ju treba pokladať za zfalšovanú podľa §§ 78, 79 zmenk. zák. a neplatnú.

N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie.

D ô v o d y:

Opodstatnená je dovolacia žiadosť, že odvolací súd z predpokladu, že zmenka bola vystavená proti úmluve čo do dňa sročnosti, neprávom dochádza k záveru, že zmenka bola zfalšovaná a že je preto neplatná.

*) Srov.: Úr. sb. č. 2947.